

مطالعات

مقالات علمی

اخبار و گزارشها

بازنویس

صاحب امتیاز

انجمن علمی تحقیق و تصحیح نسخه‌های خطی ایران

مدیرمسئول

دکتر زهیر طیب (مدیر انجمن علمی)

سرمدبیر

سید مرتضی میرهاشمی (استاد)

سرمدبیر همکار

محمدسرور مولایی (استاد)

اعضای هیات تحریریه

سید محمد منصور طباطبایی (دانشیار)

نورالدین نعمتی (استاد)

سید احمد کازرونی (استاد)

علی افضلی (دانشیار)

شیرزاد طایفی (دانشیار)

غلامرضا مستعلی پارسا (دانشیار)

احمد گلی (استاد)

محمود فضیلت (استاد)

عبدالرضا سیف (استاد)

اعضای هیات تحریریه بین‌المللی

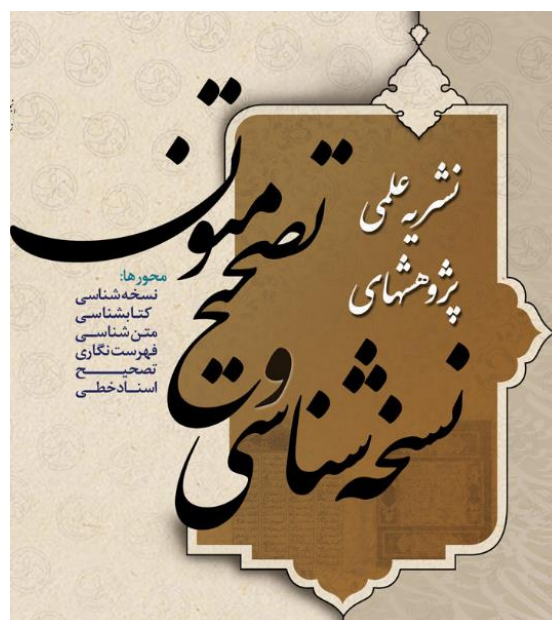
محمد نوری الموسوی

احمد حسین البکر

دوره انتشار

دوفصلنامه

شاپا چاپی: ۲۷۸۳-۴۹۱۳ شاپا الکترونیکی: ۲۸۲۱-۱۶۷۷

دوره دوم ، شماره دوم

(شماره ۴ پیاپی)

پاییز و زمستان ۱۴۰۲ هجری شمسی

مشاوران:

علی محمد مؤذنی - احمد خاتمی - توفیق سبحانی - سید حسین مرعشی - آزاد محمودی - مرتضی رضوان فر - الهام ملک‌زاده - نوری الموسوی - سعید شفیعیون - رحیمه ببرکنه شمشیری - مرتضی چرمگی عمرانی - تیمور مال میر - سید محمد منصور طباطبایی

تمامی دست‌اندرکاران و نویسندگان، دارای درجه علمی دکتری هستند مگر آن که رتبه تحصیلی دیگری برای آنان در متن، تصریح شده باشد.

مطالعات

مقالات علمی

اخبار و گزارشها

فهرست

دوره دوم (۲) شماره نخست (۲) پیاپی (۴) پاییز و زمستان ۱۴۰۲ هجری شمسی

زهیر طیب (مدیر مسؤول)

اقتصاد نسخه‌های خطی و پژوهش‌های وابسته به آن

صفحه ۱-۳

DOI: 10.22034/crtc.2023/172554

DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/11/7

رضا صادقی، علیرضا شعبانلو

ضرورت تصحیح تاریخ گیتی‌گشا و معرفی دست‌نویس‌های اثر

صفحه ۴-۳۲

<https://doi.org/10.22034/crtc.2022/366345/1048>

DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/1/7

مرتضی چرمگی عمرانی، کریم نجفی برزگر

معرفی تذکرة العشرای محمد عبدالغنی مور مؤفرخ آبادی

صفحه ۳۳-۶۰

<https://doi.org/10.22034/crtc.2023/166800>

DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/2/8

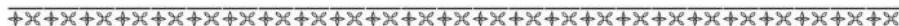
زهرا علم‌الهدی، محمد حسن حسن زاده نیری

بررسی واژه‌های ناشناخته و کم‌کاربرد در ترجمه‌های کهن از قرآن مجید (نسخه ۱۷۶۶ کتابخانه آستان قدس رضوی)

صفحه ۶۱-۸۹

<https://doi.org/10.22034/crtc.2023/166801>

DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/3/9

مطالعات

مقالات علمی

اخبار و گزارشها

حسین علیقلی‌زاده؛ حمید پولادی

متن‌شناسی رساله جامع‌الهدایه فی علم الرمیه

صفحه ۹۰-۱۰۹

<https://doi.org/10.22034/crtc.2022/375037/1052> DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/4/0

آیت شوکتی

معرفی نسخه خطی دیوان دبیر اعلم با بررسی موسیقی کناری و بیرونی اشعار آن

صفحه ۱۱۰-۱۴۹

<https://doi.org/10.22034/crtc.2022/362119/1039> DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/5/1

تیمور مالمیر؛ هومن نمازی

معرفی و بیان اهمیت نسخه خطی ام‌الکتاب نوشته احمد رومی در اوایل قرن هشتم

صفحه ۱۵۰-۱۷۷

<https://doi.org/10.22034/crtc.2023/167728> DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/6/2

حسین اناره؛ محمد حسن فؤادیان

تصحیح، نقد و بررسی نسخه خطی «تعلیق شریفه علی شرح التصریف الزنجانی» اثر آیت الله مازندرانی

صفحه ۱۷۸-۲۰۳

<https://doi.org/10.22034/crtc.2023/169430> DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/7/3

هادی ثانی؛ مرضیه آباد؛ امیر مقدم متقی

بررسی متن‌شناختی نسخه منحصر به فرد غرر الأمثال و درر الأقوال، تألیف ابوالحسن علی بن زید بیهقی

صفحه ۲۰۴-۲۴۳

<https://doi.org/10.22034/crtc.2023/170216> DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/8/4

مطالعات

مقالات علمی

اخبار و گزارشها

میلاد جعفرپور

جنگ‌نامهٔ محمد حنیفه یا مسیب‌نامه؟ (پاسخ به ابهام‌عنوانی چندگانه از یک روایت ابوطاهر طرسوسی با رویکرد نسخه‌شناختی)

صفحه ۲۴۴-۲۷۳

<https://doi.org/10.22034/crtc.2023/172473>

DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/9/5

حمید پولادی؛ حسین علیقلی‌زاده

معرفی و سبک‌شناسی نسخهٔ خطی اصول قبضه

صفحه ۲۷۴-۳۰۶

<https://doi.org/10.22034/crtc.2023/172541>

DOR: 20/1001/1/27834913/1402/2/2/10/6

اقتصاد نسخه‌های خطی و پژوهش‌های وابسته به آن

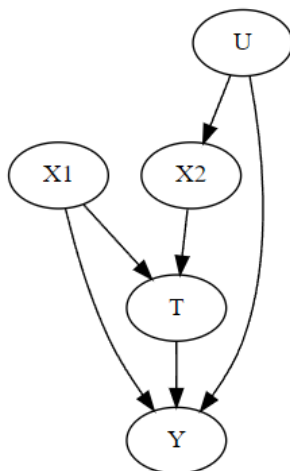
زهیر طیب^۱

مدیر مسؤول نشریه و مدیر انجمن علمی تحقیق و تصحیح نسخه‌های خطی ایران

© Authors, Published by Journal of Codicology and manuscript research. This is an open-access paper distributed under the CC BY (license <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

اگر فهرستی از دلایل دو پدیده (۱) دورافتادگی «جامعه» از کتابهای کهن و (۲) فاصله گرفتن «اهل تحقیق» از بررسی‌های علمی کتابهای خطی فراهم آورده و در یک توالی سببی، آنها را به پیش آیند (antecedent) و پی آیند (consequent) هم مرتب کنیم، محصول این آرایش مفهومی، شمایی علی (Causal graph) خواهد بود که نشانگر اقتصاد نسخه‌های خطی و پژوهش‌های وابسته به آن است.

۱. دکترای زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه تهران. Tayyeb@ut.ac.ir

این مجال، گنجایش بحث مبسوط در این رابطه را ندارد. حوزه تخصصی این نشریه نیز، اقتصاد رفتاری و فرهنگی نمی باشد. پس تنها به این کلیت اشاره می‌کنیم که «علت اصلی پدیده‌های پیش گفته، نبود زیرساختهای اقتصادی آن است.» اقتصادی که با ایجاد زیر ساختها و مشوقهایی چند می‌تواند پویسگر و موتور توانمند و مولد فرهنگ تاریخی و هویت ملی و قومی ما در جهان معاصر باشد.

زیر ساختهایی چون:

۱- حراجی نسخه‌های خطی بمتابیه یک یا چند مؤسسه معتبر ارزیابی، کارشناسی، عرضه و خرید و

فروش کتابهای خطی و مواریت کهن

۲- مؤسسات حرفه‌ای آموزش عالی تخصصی نسخه‌شناسی و تحقیق و تصحیح متن

۳- مؤسسات نشر حرفه‌ای نسخه‌های خطی و تحقیقات متون

و تدابیری همچون:

۱- ایجاد بازار ملی و پنلهای نمایشگاهی برای کتابهای چاپ مطابق (فکسی میله) و تحقیقات متون

۲- ایجاد چرخه اعتبار خرید و گردونه ارزش برای خریداران (طلّاب و دانش پژوهان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی)

۳- خرید تضمینی آثار تولید شده در حوزه مخطوطات

۴- مشوقهای تعرفه‌ای و مالیاتی برای حفاظت و خرید نسخه‌های خطی و حمایت از پژوهشهای آن

۵- معافیت‌های مالیاتی برای ایجاد و گسترش واحدهای حفظ و نگهداری و مجموعه داری کتابهای کهن

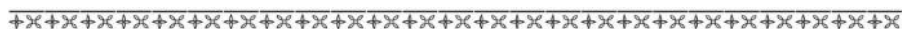
۶- مشوقهای علمی و اداری برای پژوهشگران تراز این حوزه در نظام آموزشی و اداری و استخدامی و قضایی کشور

۷- شناسایی مراکز پژوهشی نسخه‌های خطی به عنوان مجموعه‌های دانش بنیان (بین رشته‌ای)

۸- تدابیر بودجه‌ای از قبیل اختصاص سهمی از بودجه پژوهشی دستگاههای اجرایی به حمایت از این

حوزه

هرگاه نگرشی اقتصادی و علمی به چرخه تولید و پژوهش نسخه‌های خطی در مراکز تصمیم‌گیری علمی و اقتصادی کشور شکل گیرد، ظرفیت عظیم مواریت کهن در خدمت تقویت مولفه‌های فرهنگی قرار می‌گیرد و ازدهای خفته تمدن جهانگیر ایرانی و اسلامی از دل مخازن نسخه‌های خطی، دیگر باره جهان را به نظاره خود

مطالعات

مقالات علمی

اخبار و گزارشها

بنشانند.

ناگفته نماند که این حوزه در جهان امروز به بخشی از اقتصاد مولد کشورهای صاحب ذخیره فرهنگی درآمد و اگر نگرشی صحیح به تولیدات فاخر آن داشته باشیم، قابلیت صادرات فرهنگی در حوزه تمدنی زبان فارسی و حتی کشورهای غربی را که خواهان کالای فاخر این حوزه اند را خواهد داشت. ارزآوری خدمات و محصولات مبتنی بر نسخه‌های خطی، امری در دسترس و سیاست‌گذاری برای تحقق آن، فرضی راهبردی بر حکمرانی خردپایه است.

پیشنهاد پژوهش:

بسیار مناسب خواهد بود تا در قالب پژوهشی دانشگاهی در رشته اقتصاد، ابعاد این دیدگاه مورد بررسی تفصیلی و دقیقتر قرار گیرد.